

Интервю на председателя инж. Божидар Митев пред в.Сега

ДКЕВР е сламено човече, което изпълнява поръчки

Натискът върху ЕРП-тата може би цели да ги принуди да се оттеглят в полза на правилния инвеститор, смята инж. Божидар Митев

Румяна Гочева

Божидар Митев е председател на Независимата синдикална федерация на енергетиците в България към КНСБ. Завършил е "Топло- и ядрена енергетика" в Техническия университет. Работил е в "Топлофикация София", като през 1996 г. е бил председател на Управителния съвет и изпълнителен директор на предприятието.

- Г-н Митев, докога ще издържи енергийната система в сегашната ситуация? Отнемане на лицензи е имало и другаде - например в Албания, откъдето ЧЕЗ си тръгнаха. Но доколко става въпрос за идентични проблеми?

- Ако продължат така да издевателстват върху енергийната система, тя няма да издържи дълго. Не знам в подробности какво се е случило в Албания, но причината ЧЕЗ да напуснат бе правителствената намеса в бизнеса. Техни работници бяха арестувани за това, че са изключили нередовен платец. Със сигурност и чехите не са били идеални, но все пак...

За съжаление със сегашните си действия министър Драгомир Стойнев се доближава до подобен тип поведение и вмешателство. Преди всичко за мен това говори за защита на нечии интереси. Не знам чии. Но със сигурност има партийни интереси, защото идват избори на 25 май.

- Може ли при това положение ДКЕВР изобщо да бъде независим орган?

- Тя никога не е била, а сега е изключително зависима. Например - когато през миналата година попитах председателя в онзи момент Анжела Тонева защо залагат 500 милиона лева приходи от продажба на парникови емисии, тя отговори, че такова е решението на Министерския съвет.

- Заради натиска ли избягаха Евгения Харитонова и Анжела Тонева?

- Евгения Харитонова е доказан експерт в бранша. Тонева беше много добър професионалист и за мен е загуба, че тя не е в комисията. Сега с кого да говориш? Само двама от сегашния състав на комисията - Еленко Божков и Илиян Илиев, са електроинженери. Но дали са неподвластни на политически внушения? А системата е в дупка. Електроенергийният системен оператор (ЕСО) е в предопределена смърт - има нужда от приходи, а това, което получава, не покрива разходите му.

- Мотивът за започването на процедурата за отнемане на лицензи бе, че със задълженията си дружествата застрашават сигурността на доставките. Но това би трябвало да важи и за НЕК, нали?

- Ако основният и единствен критерий е обслужването на финансовите задължения и ако подходът е един и същ, то за НЕК също би трябвало да се открие процедура за отнемане на лиценза. Допреди 2 месеца задълженията на компанията само към другите дружества в бранша надхвърляха 800 милиона лева. Да не би тези задължения да са погасени?

Кучето е заровено в ДКЕВР - комисията е едно сламено човече, което изпълнява поръчки. Спомнете си какво беше казал Бойко Борисов миналата година - до края на деня ще вземем лиценза на ЧЕЗ и ще намалим цената с 8%. В края на юли какво стана? Същото! Каза министър Стойнев, че цената за крайните потребители може да бъде намалена с 5%, и ДКЕВР прие такова решение, намалявайки и признатите технологични разходи на дружествата от 12 на 10%.

- Според Еленко Божков токът няма да поскъпва нито до изборите, нито след това, а Драгомир Стойнев казва, че НЕК няма никакви задължения към ЕРП-тата.

- Вече нищо не ме учудва, като чуя министър да говори. Нека това твърдение да тежи на съвестта му. Но ДКЕВР всъщност не е включила в крайната цена на дружествата възстановяването на загубите им от зелена енергия. Не са разчетени и разходите за балансиране, повишената цена на въглищата, която влезе в сила след 1 август 2013 г. А именно НЕК е тази, която трябва да възстановява пари на дружествата заради зеления ток. Компанията има такъв ангажимент, но широката публика не го знае и за нея крадци са енергоразпространителите.

На управляващите им липсва политически усет. Този натиск ще се коментира и в Брюксел, откъдето ще получим съответните шамари. Не можеш да мачкаш безпринципно дружествата, при положение че сам си задал тази политика и финансова рамка.

- Министърът заговори за обратно изкупуване на дружествата. Но с какви пари ще го направи държавата?

- Това го направиха чехи и унгарци, които бяха заложили такава възможност с договорите за продажба. У нас по-скоро очаквам властта да принуди някои от инвеститорите да се оттеглят. Това няма да е трагедия, просто ще бъде назначен нов оператор. Така или иначе обаче трябва или да намериш инвеститор, или да вземеш заем. Точно това е едната хипотеза - че ще се намери правилният инвеститор.

В същото време се поставя знак за равенство между трите ЕРП-та. ЕВН понасят най-големите удари заради зелената енергия, а те са най-коректни спрямо държавата, клиентите и служителите си. "Енерго-Про" за две години един пирон не са забили, а получиха най-много бонуси от предишното и настоящото ръководство на ДКЕВР. За тях признатите технологични разходи бяха и са с 1% по-високи от тези на останалите. На ЧЕЗ и на ЕВН са по 8%, а на "Енерго-Про" - 9%.

Управляващите очевидно не се интересуват и от това, че ЕСО няма да получи нотификация от ЕК за системен оператор. Процедурата за това вече би трябвало да е в ход, а едно от условията е финансовата стабилност. Е, за каква финансова стабилност говорим, при положение че ти предопределяш дружеството да е на загуба?

- Заплашват ли ни глоби при такова развитие?

- Да, вероятно. До април ние трябва да отворим пазара, само че няма как това да стане. В същото време случайно научих, че миналия май България и Румъния са получили предложение от страните от Вишеградската четворка да обединим електроенергийните си пазари. Румънците веднага са отговорили положително, а ние и досега мълчим. Ако това е истина... просто не знам.

- Защо не правим нищо със скъпия ток от топлоцентралите?

- Според изискванията когенерацията трябва да е високоефективна, а такава почти няма. Напоследък само "Топлофикация София" пусна една турбина. Предпочитаха се единствено инвестиции в топлопреносната мрежа. Преди няколко години само 4 фирми усвоиха 5 милиона лева в мрежата, а в район "София-изток" работи само една компания, която е приближена на бивш министър. Доколкото знам тя е регистрирана в провинцията и е за пътно строителство.

Твърди се, че за тези 550 милиона лева задължения, които парното трябва да върне на БЕХ, е виновен бившият министър Петър Димитров. Не че ми е симпатичен, но това са глупости. Това са задължения, натрупани през годините. Та нали през последните 2-3 години "Топлофикация София" е приключвала годината с прилична печалба? Хем дължи стотици милиони, хем е на печалба и плаща дивиденди на общината и корпоративен данък. Някои много сериозно лъжат, но във всички случаи най-излъгани са софиянци. В дружеството никой нищо не разбира, пълно е отсъствието на социален диалог, а заплатите са на нивата от преди 2009 г. Ние готвим протест пред общината, включително и ефективна стачка.

- Затова ли общината мисли да " внесе " чужд мениджър, който да промени модела на управление?

- За това говореше и икономическият министър, но той спомена и думата приватизация. В Европа тази дейност е общинска. Ако искаме да повторим лошия опит от приватизацията на ЕРП-тата, можем да го направим и с "Топлофикация София". И резултатът ще е същият. Подходът трябва да се предложи от хора, които разбират от материята. Не е нужно да са чужди експерти, има достатъчно български мениджъри. Тази демагогия и популизъм в момента е убийствена.

- Спорът между община и министерство не вреди ли много на "Топлофикация София"? Сякаш се чуват повече политически упреци, отколкото експертни аргументи?

- Така е. Не можеш да назначиш за директор в централа човек, който може би за първи път влиза в ТЕЦ. Не можеш да сложиш за шеф на ЕСО - предприятието, което стопанисва и управлява електроенергийната система на България, данъчен инспектор. Не го познавам и може да е много читав човек и добър икономист, но все пак си мисля, че неговите представи за енергетиката се свеждат до осветителната лампа, ключа и контакта.

- Но това не се ли отнася и за назначенията в ДКЕВР?

- Да, и не само там. Спомнете си колко директори смени НЕК и колко председатели на ДКЕВР се смениха за една година.

Има нещо, което не мога да пропусна - аз лично и КНСБ години наред сме правили всичко възможно, за да спасим и бизнеса на Христо Ковачки, но и работните места на хиляди енергетици и миньори от "Бобовдол", "Брикел" и др. За

мен е странно отношението на настоящите управляващи към групата от фирми на Ковачки. Всички централи работят на тах, мините имат рекордни добиви, бившият директор на "Брикел" - Георги Златев, вече е шеф на мини "Марица-изток". А заедно с това работниците са принудени да приемат по-ниско заплащане с 10-20%. Вече повече от 4 години в тези фирми няма социални плащания. ТЕЦ "Марица 3" - Димитровград от години е единственото дружество в енергетиката без колективен трудов договор. Ваучерите за храна във всички фирми могат да се използват само в определени магазини в Стара Загора и в Благоевград, чиито рафтове са празни.